

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET**

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: +45 33 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR-nr.: 20453044

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 252

I brev af 28. august 2023 har udvalget efter ønske fra Helena Artmann Andresen (LA) stillet mig følgende spørgsmål:

19. september 2023
Sagsnr.: 23/11280

Alm. del – spørgsmål 252

Vil ministeren oplyse, om der i dag er mulighed for, at folkeskoleelever med talehandicap kan få lov at gennemføre folkeskolens mundtlige eksaminer på særlige vilkår, således at der i karaktergivningen, f.eks. i dansk, ikke tages højde for en klar og tydelig tale?

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet bedt Styrelsen for Undervisning og Kvalitet om en redegørelse for muligheden for at aflægge prøver på særlige vilkår og vurderingskriterier ved karakterfastsættelsen.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet oplyser, at elever med psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse, herunder talevanskeligheder såsom stammen, skal tilbydes prøver på særlige vilkår, når dette er nødvendigt for at ligestille disse elever med andre i prøvesituationen. Formålet med prøven i mundtlig dansk er at afprøve elevernes kompetencer inden for lærerplanens kompetencemål for dansk med særligt fokus på kompetenceområderne læsning, fortolkning og kommunikation.

Det er skolelederens ansvar, i samarbejde med faglærer og efter samråd med eleven og dennes forældre, i god tid inden prøven at tilrettelægge en prøvesituation, som eleven, der aflægger prøve på særlige vilkår, er tryk ved, og hvor der tages højde for elevens funktionsnedsættelse.

Udgangspunktet for tildeling af særlige prøvevilkår er, at prøvens niveau og bedømmelsesgrundlaget for prøven ikke ændres, men at eleven kompenseres på anden vis for sine specifikke vanskeligheder. Med andre ord skal bedømmelse af prøvepræstationen for en elev, der aflægger prøve på særlige vilkår, ske efter samme kriterier og på samme faglige niveau, som gælder for øvrige elever, jf. § 33 i Bekendtgørelse nr. 1224 af 31. august 2022 om folkeskolens prøver.

For at understøtte skolelederne i tilrettelæggelsen af prøver på særlige vilkår har styrelsen udarbejdet en vejledning, som skolens leder kan søge inspiration i. I vejledningen til skolerne indgår følgende forslag til, hvordan en prøve kan tilrettelægges, så elever med stammen og andre talevanskeligheder kan få en retfærdig og tryk prøvesituation:

- Medhjælper til eksamen: En praktisk medhjælper i form af en logopæd eller en anden tryghedsskabende person kan være tilstede til prøven og støtte eleven taleteknisk i situationer, hvor elevens stammen består af så lange og hårde blokeringer, at eleven skal have hjælp til at håndtere dem.
- Tekniske hjælpemidler: Hvis eleven i den daglige undervisning benytter tekniske hjælpemidler, der kan medvirke til at øge elevens andel af mere flydende tale, kan dette hjælpemiddel benyttes i prøvesituationen, for så vidt det ikke ændrer prøvens niveau, og der ikke i øvrigt er noget til hinder for det i reglerne for prøven.
- Forlænget prøvetid: Skolens leder kan tilbyde forlænget prøvetid, så eleven, selvom eleven bliver forsinket af sine talevanskeligheder, kan levere en ligeså fyldestgørende præstation som de øvrige elever.

Ved folkeskolens prøver beror karakterfastsættelsen på en helhedsvurdering af samtlige vurderingskriterier for prøven. I den mundtlige prøve i dansk skal eleven ved vurderingskriteriet, der omhandler formulering og artikulation, vise, at vedkommende kan benytte et relevant sprog i sin fremlæggelse, overvejelser og efterfølgende dialog i en form, der passer til situationen samt at udtrykke sig på en klar måde.

En elev med talehandicap vil kunne være udfordret på at opfylde den del af vurderingskriteriet, som omhandler artikulation, hvor eleven skal udtrykke sig på en klar måde. Eleven vil i både sin præsentation og efterfølgende dialog med bedømmerne kunne benytte et relevant sprog i en form, der passer til situationen, og dermed vil eleven kunne opfylde den del af vurderingskriteriet, som omhandler formulering, hvor eleven viser, hvordan relevante formuleringer understøtter de overvejelser og tanker, eleven har i forhold til sit prøveoplæg.

At en elev ikke opfylder enkelte dele af et vurderingskriterium, fx ”at formulering og artikulation er klar og tydelig” i mundtlig dansk, betyder ikke, at eleven ikke kan opnå karakteren 12, der gives for en præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler, jf. Bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse.

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye